

Paavalin musiikkikoulun yleisen oppimäärän opetussuunnitelma

Nimi

Paavalin musiikkikoulun yleisen oppimäärän
opetussuunnitelma

Kunta

Helsinki

Hyväksymispäivämäärä

SISÄLTÖ

1. Toiminta-ajatus.	1
2. Arvot.	2
3. Oppimiskäsitys.	3
4. Oppimisympäristöt ja työtavat.	4
5. Oppilaitoksen toimintakulttuuri.	5
6. Opintojen laajuus ja rakenne.	6
7. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet.	7
8. Oppimäärän yksilöllistäminen.	8
9. Oppimisen arviointi.	9
10. Oppilaaksi ottamisen periaatteet.	11
11. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.	12
12. Toiminnan jatkuva kehittäminen.	13
13. Muut suunnitelmat.	14
14. Musiikki.	15
14.1. Varhaisiän musiikkikasvatus.	15
14.2. Musiikin yhteiset opinnot.	15
14.3. Musiikin teemaopinnot.	17
14.4. Aikuisten musiikin opetus.	19
14.5. Työtavat musiikin opetuksessa.	19
14.6. Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa.	19

1. Toiminta-ajatus

Paavalin Musiikkikoulun toiminta-ajatuksena on tarjota oppilailleen monipuolista ja laadukasta musiikkikasvatusta, joka antaa pohjan musiikin elinikäiseen harrastamiseen ja valmiudet jatkaa ammatillisiin musiikkiopintoihin. Oppilaitos antaa yleisen oppimäärän mukaista musiikin perusopetusta ja varhaisiän musiikkikasvatusta. Opetus tukee oppilaan kehitystä yksilönä, musiikin harrastajana ja yhteisön jäsenenä sekä tukee myönteisen musiikkisuhteen kehitystä.

Oppilaitoksen tehtävänä on musiikinopetusta antamalla edistää esittävän ja luovan säveltaiteen opetusta sekä kehittää ja säilyttää kansallista musiikkikulttuuria ja laajentaa musiikin harrastusta.

2. Arvot

Paavalin Musiikkikoulun tärkeimpinä arvoina ovat oppilaskeskeisyys ja yksilöllisyyden kunnioittaminen. Opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan omat edellytykset, taipumukset ja tavoitteet. Erilaiset oppilaat oppivat musiikkia heille yksilöllisesti annettujen tavoitteiden ohjaamina. Opetuksen tarkoituksena on ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn.

Musiikkikoulun tavoitteena on tarjota mahdollisimman monelle alueen lapselle ja nuorelle tilaisuus kehittää musikaalisia taipumuksiaan ja ohjata heitä musiikin elinikäiseen harrastamiseen sekä kannustaa perustason päättäneitä oppilaita hakeutumaan musiikin laajaa oppimäärää tarjoaviin oppilaitoksiin ja mahdollisesti ammatillisiin opintoihin. Musiikkikoulun tavoitteena on myös kehittää toiminta-alueensa musiikkielämää.

3. Oppimiskäsitys

Opetus pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Oppimisprosessin aikana oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppiminen on luovaa toimintaa, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka vahvistaa yksilön kasvua ihmisenä ja yhteisön jäsenenä.

Oppimisen lähtökohtana ovat oppilaan omat kokemukset ja havainnot. Oppilasta ohjataan ymmärtämään omia kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus sekä myönteinen ja realistinen palaute vahvistaa oppilaan minäkuvaa ja auttaa oppimisessa.

4. Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristö on avoin ja rohkaiseva sekä onnistumisen kokemuksia antava. Oppilaan on mahdollista työskennellä tavoitteellisesti ja löytää itselleen sopivia työskentelytapoja. Tavoitteena on, että oppilas oppii tarkkailemaan omaa oppimistaan ja tiedostaa omat vahvuutensa.

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat musiikin yleisen oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Tarkoituksena on, että työtavat ohjaavat aktiivisuuteen ja toiminnallisuuteen ja antavat mahdollisuuksia luovaan toimintaan. Tavoitteena on käyttää monipuolisia työtapoja sekä itsenäisesti että yhteistyössä toisten kanssa. Keskeistä työtapojen valinnassa on vuorovaikutus sekä opettajan ja oppilaan välillä että oppilaiden kesken.

Keskeisiä työtapoja ovat mm. erilaiset yksilö- ja ryhmäopetuksen muodot, itsenäinen työskentely, toisilta oppiminen, yhteismusisointi, esiintyminen eri tilanteissa ja kokoonpanoissa, musiikin kuuntelu ja itsearviointitaitojen kehittäminen.

Paavalin Musiikkikoulu on toiminut toimintansa alusta (v. 1972) alkaen Paavalin seurakunnan tiloissa. Opetustilojen lisäksi musiikkikoululaiset saavat käyttää seurakuntasaleja ja kirkkosalia oppilaskonserttien järjestämiseen.

5. Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta musiikkikoulun opetus- ja kasvatustehtävästä. Se tulee näkyväksi koulun kaikessa toiminnassa ja sen jäsenten tavassa kohdata toinen toisensa. Pyrkimyksenä on avoin ja vuorovaikutteinen sekä yhteistyöhön perustuva toimintatapa. Toimintakulttuuri edistää osallisuutta sekä on avoin monimuotoiselle vuorovaikutukselle. Toimintakulttuuria kehitetään yhdessä koko henkilöstön, opiskelijoiden, huoltajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Paavalin Musiikkikoulun lukuvuosi on 35 viikon pituinen. Lukuvuosi jakautuu syys- ja kevätlukukauteen. Syyslukukaudella on 17 ja kevätlukukaudella 18 opetuskertaa. Lukuvuoden loma-ajat noudattavat Helsingin kaupungin suomenkielisten peruskoulun loma-aikoja. Opetusta annetaan viikoittaisen lukujärjestyksen mukaan.

Paavalin musiikkikoulun opetuskielet ovat suomi, ruotsi ja englanti.

Oppilas saa henkilökohtaista opetusta solistisessa pääaineessa 45 minuuttia ja sivuaineessa 30 minuuttia viikossa. Hyvin nuorten vasta-alkajien oppitunnin pituus on aluksi 30 minuuttia.

Musiikin perusteiden opetus on pienryhmäopetusta, viikoittaisen oppitunnin pituus 60 minuuttia viikossa.

Musiikkileikkikoulussa opetus on ryhmäopetusta. Alle kolmevuotiaiden ryhmätunnit ovat 30 minuuttia ja yli kolmevuotiaiden ryhmätunnit 45 minuuttia viikossa.

6. Opintojen laajuus ja rakenne

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Opintojen rakenne

Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia, josta 200 tuntia on yksilö/instrumenttiopintoja ja 100 tuntia ryhmäopetusta.

Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet:

I Musiikillisten perustaitojen hankinta

- aloituskonsertti
- musiikin perusteet 1

II Musiikillisten perustaitojen laajentaminen

- jatkokonsertti
- musiikin perusteet 2

Teemaopintojen laskennallinen laajuus on 200 tuntia, josta 100 tuntia on yksilö/instrumenttiopintoja ja 100 tuntia ryhmäopetusta.

Teemaopintojen opintokokonaisuudet:

III Musiikillisten perustaitojen syventäminen

- päättökonsertti
- kaksi valinnaista opintokokonaisuutta :
  - teoriapainotus
  - kuuntelupainotus
  - laulupainotus
  - vapaa säestys -painotus

7. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Yleisen oppimäärän tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta.

Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

Yleisen oppimäärän yhteisenä tavoitteena on, että oppilas hankkii instrumentaaliset perusvalmiudet pääinstrumentissa ja perehtyy oman instrumenttinsa keskeiseen ohjelmistoon. Pyrkimyksenä on, että oppilas oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja tuntemaan musiikkia ja kehittämään ilmaisukykyään ja esiintymistaitojaan.

8. Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilaalle voidaan laatia tarvittaessa henkilökohtainen opetussuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

9. Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppimista, tukea kehittymistä opinnoissa ja kehittää edellytyksiä itsearviointiin. Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä ja ottaa huomioon oppilaan itse valitsemat tavoitteet ja sisällöt. Arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä.

Arviointi opintojen aikana

Oppilaalle annetaan jatkuvaa suullista palautetta omasta oppimisestaan oppimistilanteissa eli joka tunti ja aina esiintymisten jälkeen. Jatkuvan arvioinnin lähtökohtana on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus ja hyvä oppilas –opettajasuhde. Palaute annetaan kannustavasti mutta totuudenmukaisesti, ensisijaisesti aina myönteisiä puolia korostaen.

Oppilas osallistuu itse arviointiprosessiin laatimalla opettajan kanssa lukuvuoden alussa oppimissuunnitelman vuoden tavoitteista. Lukuvuoden lopussa opettaja ja oppilas arvioivat yhdessä, miten hyvin tavoitteet saavutettiin.

Oppilaalle annetaan arviointi lukuvuoden päättyessä.

Tasosuorituksen yhteydessä oppilas saa suullisen arvion suorituksestaan. Tasosuoritukset arvostellaan seuraavilla asteikoilla:

- ts 1 Hyväksytty / Uusittava
- ts 2 /ts 3, pisteillä 1-25

Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

todistuksen nimi

- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen

järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman

- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

10. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Paavalin musiikkikoulu on profiloitunut matalan kynnyksen lähikouluksi, johon on helppo tulla ja jossa kaikilla halukkailla on mahdollisuus aloittaa musiikkiharrastus. Paavalin musiikkikouluun ei ole pääsykoetta vaan vapaat oppilaspaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Opinnot voi aloittaa myös kesken lukukauden, mikäli tilaa on. Ensisijalla ovat lapset ja nuoret, mutta opetusta annetaan myös aikuisille.

11. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Yhteistyö huoltajien kanssa

Vuorovaikutus kodin ja koulun välillä on tärkeää. Paavalin Musiikkikoulussa kannustetaan oppilaan huoltajia tukemaan lapsen musiikkiopintoja. Yhteydenpidosta koulun ja kodin välillä vastaavat opettaja ja oppilaan huoltaja. Ajankohtaisista asioista on tietoa myös musiikkikoulun kotisivulla www.paavalinmusiikkikoulu.fi. sekä facebookissa.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Musiikkikoulu on kiinteässä yhteistyössä Paavalin seurakunnan kanssa. Oppilaat esiintyvät tarvittaessa seurakunnan tilaisuuksissa. Yhteyksiä pidetään myös muihin oppilaitoksiin ja Suomen Musiikkioppilaitosten Liittoon. Paavalin Musiikkikoulu tarjoaa ohjelma-apua toiminta-alueensa kouluille, päiväkodeille, laitoksille ja yhdistyksille.

12. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Musiikkikoulun ulkoisella ja sisäisellä arvioinnilla pyritään opetuksen jatkuvaan kehittämiseen. Opettajien ja johtokunnan tapaamisissa keskustellaan opetuksen tavoitteista ja niiden toteutumisesta sekä arvioidaan opetussuunnitelman mahdollisia kehittämistarpeita. Myös oppilaat ja heidän vanhempansa voivat esittää arvionsa musiikkikoulun toiminnasta.

13. Muut suunnitelmat

Paavalin musiikkikoulun tasa-arvotilanne ja yhdenvertaisuuden toteutuminen

Paavalin musiikkikoulussa sitoudutaan edistämään tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjintää oppilaiden ikä ja kehitys huomioon ottaen. Oppilaita tuetaan opetuksen ja ohjauksen avulla niin, että he voivat tehdä opiskeluun liittyviä valintoja yksilöllisten ominaisuuksiensa, vahvuuksiensa ja motivaatiotekijöidensä – ei sukupuolensa – perusteella. Kaikki koulu yhteisömme jäsenet osallistuvat yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöhön.

Paavalin musiikkikoulussa vapaat oppilaspaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä, sukupuolella ei ole vaikutusta opiskelijavalintoihin. Hakutilanteessa etusijalla ovat lapset ja nuoret, mutta opetusta tarjotaan myös aikuisille, jos tilaa on.

Opetusjärjestelyissä ei ole sukupuoleen eikä ikään rajoittuvia ryhmiä.

Oppimiserot eivät johdu sukupuolesta, vaan jokainen oppilas on yksilö. Erilaiset oppilaat oppivat heille yksilöllisesti annettujen tavoitteiden ohjaamina. Opetus perustuu herkkyydelle tunnistaa yksilöllisyys ja persoonallisuus jokaisessa oppijassa.

Opintosuoritusten arvioinnissa arviointi kohdistuu itse suoritukseen, ei oppilaan persoonaan, temperamenttiin, sukupuoleen tai muuhun henkilön ominaisuuteen. Arvioinnissa ei verrata oppilaiden suorituksia toisiinsa.

Paavalin musiikkikoulussa on sitouduttu seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Paavalin musiikkikoulussa kunnioitetaan ihmisten erilaisia elämäntapoja ja – arvoja. Ilmapiiri on erilaisia vakaumuksia kohtaan avoin ja erilaisiin vakaumuksiin suhtaudutaan yhdenvertaisesti. Etnisestä taustastaan, kansallisuudestaan tai kielestään riippumatta kaikki ovat samanarvoisia. Ketään ei syrjitä myöskään vamman tai terveydentilan perusteella.

14. Musiikki

Musiikin yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntyemiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta.

Oppilasta kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun sekä sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan oppilaiden myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

14.1. Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet.

14.2. Musiikin yhteiset opinnot

Opintokokonaisuudet

I Musiikillisten perustaitojen hankinta

Instrumentti- / lauluopinnot, kesto 3 vuotta = 100 tuntia

- *Aloituskonsertti (laajuus 1)*

Musiikillisten perustaitojen hankinnan jälkeen oppilas valmistelee yhdessä opettajan kanssa aloituskonsertin (musiikillinen kesto 5 – 10 min), joka suositellaan esitettäväksi konserttitilanteessa. On mahdollista esittää konsertti myös lautakunnalle. Konsertin sisältö noudattaa Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton vaatimuksia.

Ryhmäopetus, kesto 1 vuosi = 50 tuntia

- *Musiikin perusteet 1 (laajuus 0,5)*

Samaan aikaan kun oppilas valmistelee aloituskonserttia suositellaan käytäväksi musiikin perusteet 1, joka vahvistaa instrumenttitunneilla opittuja perustaitoja.

II Musiikillisten perustaitojen laajentaminen

Instrumentti / lauluopinnot, kesto 3 vuotta = 100 tuntia

- *Jatkokonsertti (laajuus 1)*

Musiikillisten perustaitojen laajentamisen jälkeen oppilas valmistelee yhdessä opettajan kanssa jatkokonsertin (musiikillinen kesto 10 – 15 min), joka suositellaan esitettäväksi konserttitilanteessa. On mahdollista esittää konsertti myös lautakunnalle. Konsertin sisältö noudattaa Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton vaatimuksia.

Ryhmäopetus, kesto 1 vuosi = 50 tuntia

- *Musiikin perusteet 2 (laajuus 0,5)*

Samaan aikaan kun oppilas valmistee jatkokonserttia suositellaan käytäväksi musiikin perusteet 2, jossa laajennetaan instrumenttitunneilla opittuja perustaitoja.

Tavoitteet

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tutustuttaa oppilas valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin
- ohjata oppilasta harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- ohjata oppilasta musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen
- ohjata oppilasta omaksumaan hyviä harjoittelutapoja ja harjoittelemaan säännöllisesti.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia esiintymisen harjoitteluun
- ohjata oppilasta toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta musiikilliseen ilmaisuun
- rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottamaan musiikkia kuulonvaraisesti
- opastaa oppilasta havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia
- kannustaa oppilasta kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti.

Taiteidenvälinen osaaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen.

Keskeiset sisällöt

Yhteisten opintojen opetuksessa lähtökohtana ovat oppilaan omat edellytykset, taipumukset ja tavoitteet. Erilaiset oppijat oppivat musiikkia heille yksilöllisesti annettujen tavoitteiden ohjaamina. Opetuksen keskeisenä sisältönä on musiikillisten perustaitojen monipuolinen harjoittaminen. Tavoitteena on, että oppilas hankkii instrumentaaliset perusvalmiudet pääinstrumentissa ja perehtyy oman instrumenttinsa keskeiseen ohjelmistoon. Pyrkimyksenä on, että oppilas oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja tuntemaan musiikkia ja kehittämään ilmaisukykyään ja esiintymistaitojaan. Säestyssoittimien opetuksessa painotetaan myös vapaan säestyksen perustaitoja.

Yhteisten opintojen opetuksessa tutustutaan monipuolisesti eri musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon; klassiseen musiikkiin, kansanmusiikkiin, pop ja jazz -musiikkiin, elokuvasävelmiin, lastenlauluihin, vuodenaikalauluihin sekä aikamme musiikkiin. Painotuksia tehdään oppilaan oman kiinnostuksen ja vahvuuksien mukaan.

Yhteismusisointiin ryhdytään heti, kun oppilaan soittotaidot antavat siihen mahdollisuuden. Yhdessä musisoidaan sekä opettajan että toisten oppilaiden kanssa. Yhteissoittokokoonpanoja tehdään myös vapaata säestystä painottaen.

Oppilasta rohkaistaan säännölliseen esiintymiseen heti opintojen alkuvaiheesta alkaen. Oppilasta kannustetaan osallistumaan esiintymistilaisuuksiin sekä esiintyjänä että kuuntelijana. Oppilaalle pyritään järjestämään lukuvuoden aikana erityyppisiä esiintymistilaisuuksia (konsertit,

erilaiset tapahtumat, kahvimusiikki) sekä mahdollisuuksia esiintyä erilaisissa kokoonpanoissa. Esiintymisjännityksestä kärsiville oppilaille voidaan järjestää pienimuotoisia esiintymistilaisuuksia.

Musiikin perusteet eli mupe on kaikille yhteinen soitonopiskelua tukeva oppiaine, jonka opetus järjestetään pienryhmissä (60 min/vko). Pyrkimyksenä on, että oppilas oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja tuntemaan musiikkia. Tunneilla käydään läpi musiikin teorian perusasioita ja kehitetään kykyä kuulla ja kuunnella musiikkia. Opetuksessa tutustutaan monipuolisesti eri musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon laulaen ja kuunnellen. Opetuksen lähtökohtana on oppilaan oma musisointi: oppilaan instrumenttiopintoihin liittyviä materiaaleja käytetään myös mupetyöskentelyssä.

Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua taiteidenväliseen produktioon, jossa yhdistetään musiikkia, draamaa, kuvataidetta ja liikettä. Produktioita pyritään järjestämään kerran lukukaudessa.

14.3. Musiikin teemaopinnot

Opintokokonaisuudet

III Musiikillisten perustaitojen syventäminen

Instrumentti / lauluopinnot, kesto 3 vuotta = 100 tuntia

- *Päättökonsertti (laajuus 1)*

Musiikillisten perustaitojen syventämisen jälkeen oppilas valmistee yhdessä opettajan kanssa päättökonsertin (musiikillinen kesto 15 – 20 min), joka suositellaan esitettäväksi konserttitilanteessa. On mahdollista esittää konsertti myös lautakunnalle. Konsertin sisältö noudattaa Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton vaatimuksia.

Ryhmäopetus, kesto 2 vuotta = 100 tuntia

- *Kaksi valinnaista opintokokonaisuutta (laajuus 0,5 + 0,5)*

Valinnaiset opintokokonaisuudet ovat pienryhmätunteja (60 min / vko). Oppilaan valinnan ja kiinnostuksen mukaan kaksi painotettua kurssia (teoria-, kuuntelu-, laulu- tai vapaa säestys –painotus). Vaihtoehtoisesti toisen painotetusta kurssista voi korvata sivuaineopintojen tasosuorituksella 1.

Tavoitteet

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti
- tukea oppilaan säännöllistä harjoittelua
- ohjata oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena
- ohjata oppilasta kuulonsuojeluun.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- ohjata oppilasta improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi
- opastaa oppilasta hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti.

Taiteidenvälinen osaaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn.

Keskeiset sisällöt

Teemaopintojen opetuksen keskeisenä sisältönä on jo hankittujen taitojen edelleen kehittäminen. Tarkoituksena on, että oppilas syventää ja laajentaa instrumentaalisia perusvalmiuksiaan pääinstrumentissa ja tutustuu mahdollisimman laajasti musiikin eri tyylikausiin ja eri musiikkityyleihin. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon oppilaan omat vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Opetukseen sisällytetään myös improvisointitaitojen perusteita.

Opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan omat edellytykset, taipumukset ja tavoitteet. Tavoitteena on, että oppilas oppii tarkkailemaan omaa oppimistaan ja tiedostaa omat vahvuutensa ja mahdolliset heikkoutensa sekä löytää oman tapansa musiikin harrastamiseen. Tavoitteena on myös tutustua erilaisiin työskentelytapoihin, näin oppilas oppii työskentelemään sekä itsenäisesti että yhdessä toisten kanssa.

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas oppii lukemaan sujuvasti kirjoitettua musiikkia sekä tuottamaan musiikkia myös kuulonvaraisesti. Painotuksia tehdään oppilaan oman kiinnostuksen mukaan. Säestyssoittimien opetuksessa painotetaan myös vapaan säestyksen perustaitojen edelleen kehittämistä ja rohkaistaan oppilasta myös kuulonvaraisen säestystaidon kehittämiseen.

Oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia yhteismusisointiin. Oppilasta rohkaistaan esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa.

Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua taiteidenväliseen produktioon, jossa yhdistetään musiikkia, draamaa, kuvataidetta ja liikettä. Produktioita pyritään järjestämään kerran lukukaudessa.

Valinnaisten opintokokonaisuuksien sisällöt ja tavoitteet

- Teoriapainoitus 50h/v

Kurssilla käydään läpi musiikin perusteet 3 sisällöt. Tavoitteena on oppilaan teoriaosaamisen laajentaminen. Tarkoituksena on, että oppilas osaa laulaa ja merkitä muistiin tonaalisia melodioita ja rytmejä, osaa tunnistaa keskeisiä sointukulkuja kuuntelemalla sekä osaa laulaa yksinkertaisia melodioita prima vista. Opetusmateriaalina käytetään erilaisia laulusävelmiä, länsimaista taidemusiikkia sekä oppilaan instrumenttiopintoihin liittyviä materiaaleja.

- Kuuntelupainoitus 50h/v

Johdatus länsimaisen musiikin historiaan sen tyylikausien ja säveltäjien kautta. Kurssilla käydään läpi myös oopperaa, operetteja ja musikaaleja sekä laajasti myös kevyen musiikin lajeja (blues, jazz, pop-rock) sekä kansanmusiikkia.

Tunneilla opiskellaan kuuntelemalla keskeistä ohjelmistoa sekä oppilaiden omaa instrumentti- ja yhteismusisointiohjelmistoa. Eri musiikin lajeihin tutustutaan esimerkkien avulla. Lisäksi keskustellaan musiikista ja sen merkityksistä sekä harjoitellaan mielipiteiden perustelua. Oppilasta kannustetaan itsenäiseen musiikin kuunteluun sekä opastetaan tiedonhankintaan ja lähdemateriaalin käyttöön.

- Laulupainoitus 50h/v

Johdatus äänenkäytön perusasioihin. Kurssi sisältää myös stemmalaulua, kaanoneita, prima vista –laulua ja melodiadiktaatteja. Kurssilla tutustutaan länsimaisen taidemusiikin keskeiseen lauluohjelmistoon mutta myös kevyen musiikin eri lajeihin sekä kansanmusiikkiin. Painotuksia tehdään ryhmän kiinnostuksen mukaan.

- Vapaa säestys 50h/v

Kurssilla käydään läpi vapaan säestyksen perusasioita ja opetellaan komppaamista eri sävellajeissa perusfunktioilla I-IV-V7. Ohjelmistona käytetään kansan- ja lastenlauluja sekä helppoja popkappaleita eri tahtilajeissa (2/4, 3/4, 4/4 ja 6/8). Kurssia suositellaan ensisijaisesti melodiasoitinten soittajille ja laulajille.

14.4. Aikuisten musiikin opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Aikuisten musiikin opetusta järjestettäessä otetaan huomioon aikuisten harrastajien toisistaan poikkeavat musiikilliset valmiudet ja kiinnostuksen kohteet. Opetuksessa korostuu opiskelijan oma-aloitteisuus sekä hänen tarpeensa ja kykynsä ohjata omaa oppimistaan. Osallistuminen opiskelun suunnitteluun ja arviointiin ovat onnistuneen opiskelun edellytyksiä. Sosiaalinen vuorovaikutus ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen sekä kannustava ja myönteinen palaute ovat myös aikuisten oppimisessa tärkeitä.

14.5. Työtavat musiikin opetuksessa

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat musiikin yleisen oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Tarkoituksena on, että työtavat ohjaavat aktiivisuuteen ja toiminnallisuuteen ja antavat mahdollisuuksia luovaan toimintaan. Tavoitteena on käyttää monipuolisia työtapoja sekä itsenäisesti että yhteistyössä toisten kanssa. Keskeistä työtapojen valinnassa on vuorovaikutus sekä opettajan ja oppilaan välillä että oppilaiden kesken.

Keskeisiä työtapoja ovat mm. erilaiset yksilö- ja ryhmäopetuksen muodot, itsenäinen työskentely, toisilta oppiminen, yhteismusisointi, esiintyminen eri tilanteissa ja kokoonpanoissa, musiikin kuuntelu ja itsearviointitaitojen kehittäminen.

14.6. Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppimista, tukea kehittymistä opinnoissa ja kehittää edellytyksiä itsearviointiin. Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä ja ottaa huomioon oppilaan itse valitsevat tavoitteet ja sisällöt. Arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä.

Oppilaalle annetaan jatkuvaa suullista palautetta omasta oppimisestaan oppimistilanteissa eli joka tunti ja aina esiintymisten jälkeen. Jatkuvan arvioinnin lähtökohtana on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus ja hyvä oppilas – opettajasuhde. Palaute annetaan kannustavasti, myönteisiä puolia korostaen.

Oppilas osallistuu itse arviointiprosessiin laatimalla opettajan kanssa lukuvuoden alussa oppimissuunnitelman vuoden tavoitteista. Lukuvuoden lopussa opettaja ja oppilas arvioivat yhdessä, miten hyvin tavoitteet saavutettiin.